

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № _____

**Комітет Верховної Ради України з
питань здоров'я нації, медичної
допомоги та медичного
страхування**

**Комітет Верховної Ради України
з питань екологічної політики
та природокористування**

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України в межах компетенції розглянуло проєкт Закону України «Про систему громадського здоров'я» (реєстр. № 4142 від 22.09.2020, внесений народними депутатами України М. Радуцьким та ін.) і надає пропозиції до нього.

Додаток на 5 арк. в 1 прим.

Міністр

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

до проєкту Закону України
«Про систему громадського здоров'я»,

внесеного народними депутатами України М. Радучьким та ін.

Реєстраційний номер 4142 від 22 вересня 2020 р.

До першого читання

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України вважає, що законопроєкт потребує доопрацювання.

2. Законопроєктом, зокрема, передбачено внесення змін до деяких законодавчих актів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля», Державна служба геології та надр України є суб'єктом системи моніторингу довкілля в частині підземних вод. Крім того, Держгеонадра є суб'єктом Державного моніторингу вод (який є складовою частиною державної системи моніторингу довкілля) відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод». Для встановлення стану масивів підземних вод можуть використовуватися дані звітності (включаючи державну статистичну звітність), передбаченої законодавством.

Враховуючи зазначене, надаємо такі пропозиції та зауваження:

1) пункт 12 статті 44 Водного кодексу України викласти в такій редакції:

«12) своєчасно інформувати центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (у разі забруднень підземних вод), Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування про виникнення аварійних забруднень;».

2) статтю 75 Водного кодексу України викласти в такій редакції:

«Створення полігонів для захоронення у глибокі підземні водоносні горизонти, що не містять прісних вод, забруднюючих рідинних речовин, відходів виробництва та стічних вод, включаючи мінералізовані шахтні та термальні води, що утворюються на основі природних вод і не піддаються очищенню існуючими методами, допускається у виняткових випадках після проведення спеціальних досліджень з дозволу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, за проектами, погодженими із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та відповідною місцевою радою.

Повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів здійснюється за технологічними проектами, погодженими з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.».

Зазначені зміни пропонується внести у зв'язку з тим, що захоронення у глибокі підземні водоносні горизонти, що не містять прісних вод, забруднюючих рідинних речовин, відходів виробництва та стічних вод та повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів відноситься до компетенції Держгеонадр, оскільки Держгеонадра забезпечують реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Зазначена діяльність повинна регулюватися через дозвільну процедуру.

Крім того, пропонуємо зміни до частини другої статті 93 Водного кодексу України викласти у такій редакції:

«Стаття 93. Зони санітарної охорони

...

Межі зон санітарної охорони водних об'єктів встановлюються місцевими радами на їх території за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища.».

Погодження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я необхідно залишити, оскільки проекти зон санітарної охорони встановлюються як на питні підземні води, так і на мінеральні (лікувальні, лікувально-столові, природно-столові). Держгеонадра (ДНВП «Геоінформ України») передавали інформацію по лікувальним родовищам підземних вод до МОЗ для запуску

ведення Державного кадастру природних лікувальних ресурсів (Держгеонадра є джерелом інформації відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 23.09.2009 № 687 «Про затвердження Інструкції по створенню і веденню Державного кадастру природних лікувальних ресурсів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.02.2010 за № 154/17449. При проведенні державної експертизи та оцінки запасів підземних мінеральних вод використовуються висновки Державної установи, підпорядкованої МОЗ для визначення та встановлення кондицій на мінеральну підземну воду.

Також, законопроектом вносяться зміни до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».

У зв'язку з цим пропонуємо частини третю та п'яту статті 34 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» викласти у такій редакції:

«Стаття 34. Зони санітарної охорони

...

Межі зон санітарної охорони та поясів особливого режиму встановлюються органами місцевого самоврядування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) за дотримання вимог санітарного законодавства, центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

...

У разі розташування зони санітарної охорони на територіях двох і більше областей її межі встановлюються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та за погодженням із центральними органами виконавчої влади, що забезпечують реалізацію державної політики у сферах державного нагляду (контролю) за дотримання вимог санітарного законодавства, розвитку водного господарства, земельних відносин, центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та відповідними органами місцевого самоврядування.».

Зазначені зміни будуть узгоджуватись із статтею 93 Водного кодексу України, відповідно до якої межі зон санітарної охорони водних об'єктів встановлюються місцевими радами на їх території за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з

питань охорони навколишнього природного середовища та Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».

Окрім того, у законопроекті зазначено не чинні редакції статей 10 та 11 Закону України «Про курорти», статті 25 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» та статті 28 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Враховуючи, що Закон України «Про екологічну експертизу» втратив чинність на підставі Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», чинні редакції перелічених статей згаданих законів не містять посилань на Закон України «Про екологічну експертизу» та норми про державну екологічну експертизу.

Законопроектом пропонується внесення зміни до абзацу шостого частини першої статті 16¹ Закону України «Про пестициди та агрохімікати», проте, зазначений абзац виключений на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації повноважень органів виконавчої влади у сфері екології та природних ресурсів, у тому числі на місцевому рівні» від 16.10.2012 № 5456-VI.

Відповідно до статті 4 законопроекту завданнями системи громадського здоров'я є організація та забезпечення виконання оперативних функцій громадського здоров'я, а до оперативних функцій належить захист здоров'я населення, в тому числі охорона навколишнього середовища, а також використання правових та управлінських інструментів для покращення стану здоров'я населення.

Регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами здійснюється відповідно до статті 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» (далі-Закон) з метою забезпечення екологічної безпеки, створення сприятливого середовища життєдіяльності, запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

Відповідно до Закону, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватись виключно після отримання дозволу на викиди, виданому суб'єкту господарювання дозвільним органом за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

У процесі видачі дозволу одночасно розглядається та надається оцінка впливу викидів не тільки на навколишнє природне середовище, а й на здоров'я населення, з урахуванням дотримання гігієнічних нормативів, які у запропонованому законопроекті визначено як «державні медико-санітарні нормативи». У разі, коли є перевищення гігієнічних нормативів («державних медико-санітарних нормативів») суб'єкти господарювання повинні здійснювати заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, так як перевищення - це загроза для здоров'я та життя населення.

Якщо на відповідній території має місце перевищення гігієнічних нормативів, то відповідно до статті 11 Закону необхідно розробляти та затверджувати програми оздоровлення атмосферного повітря. Обов'язковими

учасниками цього процесу повинні бути центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, який затверджує державні медико-санітарні нормативи та державні медико-санітарні правила (регламенти), та уповноважений орган у сфері громадського здоров'я, до повноважень якого належить розроблення пропозицій, планів дій та рекомендацій щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення показників здоров'я і благополуччя населення та вдосконалення системи громадського здоров'я.

Законопроектом передбачено, що правові і організаційні основи та екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря, як складової санітарно-епідемічного благополуччя, визначаються законом. Так, відповідно до статті 45 законопроекту для будь-якого небезпечного фактору присутнього у середовищі життєдіяльності людини (забруднення атмосферного повітря) встановлюються науково обґрунтовані параметри безпечності – державні медико-санітарні нормативи та, у разі необхідності, державні медико-санітарні правила (регламенти) використання (застосування). Державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог санітарного законодавства у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя, здійснюється уповноваженим органом у сфері громадського здоров'я та органами державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог санітарного законодавства у відповідній сфері (стаття 48 законопроекту).

Законопроектом також передбачено внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря», зокрема, виключення слів «центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Пропонуємо зазначені слова замінити словами «центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я».

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

_____ 20__ р.